

БЕКТЕМІН
"Тұран-Астана" университетінің
ректоры
профессор Г.А. Жапарова

**«Тұран-Астана» университетінің ғылыми-зерттеу
қызметі туралы Ереже**

АСТАНА- 2025

МАЗМҰНЫ

1. Нормативтік сілтемелер.....	3
2. Анықтамалар және қысқартылғаны.....	4
3. Жалпы ережелер.....	5
4. Ғылыми қызметтің мақсаттары мен міндеттері.....	6
5. Жарияланымдық белсенділік критерийлері.....	10
6. Зерттеу жобаларын жүргізу.....	11
7. Оқу-әдістемелік әдебиеттер (ОӘЛ).....	11
8. Ресурстық қамтамасыз ету.....	11
9. SCOPUS, WEB OF SCIENCE басылымдарына арналған критерийлер, ҮМЛ.....	11
10. Қорытынды ережелер.....	14

НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы

- **20 Бап** – ғылыми шығармашылық еркіндігіне кепілдік береді.
- **30 бап** – азаматтардың жоғары оқу орындарындағы ғылыми қызметпен байланысты жоғары білім алу құқығын бекітеді.

2. Қазақстан Республикасының Кодекстері

- **Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім) 1994 жылғы 27 желтоқсандағы № 268-ХІІІ** – ғылыми қызметтегі мүліктік және зияткерлік құқықтарды реттейді.
- **Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V ҚРЗ Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексі** – ғылым және білім беру саласындағы бұзушылықтарға қатысты нормаларды қамтиды.
- **"Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі (Салық кодексі) 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 120-VІ ҚРЗ** – ғылыми ұйымдарға салықтық жеңілдіктер белгілейді.

3. Қазақстан Республикасының Заңдары

- **"Ғылым туралы" Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 18 ақпандағы № 407-ІV ҚРЗ Заңы**
  - Ғылыми және ғылыми-техникалық қызметтің құқықтық, ұйымдастырушылық және экономикалық негіздерін айқындайды.
  - Гранттық және бағдарламалық-нысаналы қаржыландыруды қоса алғанда, ғылымды қаржыландыру тетіктерін бекітеді.
  - Ғылым және технологиялық саясат жөніндегі ұлттық кеңестің мәртебесін анықтайды.
- **Қазақстан Республикасының "Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-ІІІ ҚРЗ Заңы**
  - Білім мен ғылымды интеграциялау мәселелерін реттейді.
  - Жоғары білім беру жүйесіндегі ғылыми ұйымдардың құқықтық мәртебесін айқындайды.
- **"Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру туралы" Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 31 қазандағы № 381-V ҚРЗ Заңы**
  - Экономикаға ғылыми әзірлемелерді енгізудің құқықтық тетіктерін айқындайды.
  - Ғылыми жобаларды коммерцияландыру үшін басқарушы компаниялар институтын енгізеді.
- **"Технологиялар трансферті туралы" Қазақстан Республикасының 2022 жылғы 13 маусымдағы Заңы**
  - Технологиялар трансферті мен зияткерлік меншікті қорғаудың құқықтық негіздерін белгілейді.

АНЫҚТАМАЛАР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР:

Анықтамалар:

1. **Ғылыми-зерттеу қызметі (ҒЗЖ)** – бұл ғылым мен техниканың әр түрлі салаларында жаңа білімді алуға, талдауға, түсіндіруге және қолдануға бағытталған жүйелі интеллектуалды іс-әрекет.
2. **Іргелі зерттеулер** – мүмкін болатын практикалық қолдануды тікелей есепке алмай, табиғат, қоғам және ойлау дамуының негізгі заңдылықтары туралы жаңа білім алуға бағытталған ғылыми зерттеулер.
3. **Қолданбалы зерттеулер** – нақты практикалық міндеттерді шешу үшін жаңа ғылыми білімдерді қолдануға бағытталған зерттеулер.
4. **Эксперименттік әзірлемелер** – жаңа технологияларды, өнімдерді немесе қызметтерді жасау немесе бар технологияларды жетілдіру үшін ғылыми білімді қолдануға негізделген қызмет.
5. **Инновация** – практикалық құндылығы бар жаңа немесе жетілдірілген өнімде, қызметте немесе процесте бейнеленген ғылыми қызмет пен технологиялық дамудың түпкілікті нәтижесі.
6. **Ғылыми гипотеза** – белгілі бір құбылыстарды немесе процестерді түсіндіру үшін тұжырымдалған теориялық негіздеме мен эксперименттік тексеруді қажет ететін болжам.
7. **Ғылыми әдіс** – объективті және қайталанатын ғылыми білімді алу үшін қолданылатын принциптердің, әдістердің және процедуралардың жиынтығы.
8. **Патентке қабілеттілік** – өнертабыстың жаңашылдығы, өнертапқыштық деңгейі және өнеркәсіптік қолдану мүмкіндігі негізінде оның құқықтық қорғалу мүмкіндігін анықтайтын сипаттамасы.
9. **Ғылымометрия** – статистикалық және аналитикалық әдістерді пайдалана отырып, ғылыми қызметтің сандық және сапалық көрсеткіштерін зерттейтін білім саласы.
10. **Рецензияланатын жарияланым** – академиялық журналда жарияланар алдында сараптамалық бағалаудан (peer review) өткен ғылыми мақала.

Қысқартулар:

1. **ҒЗЖ** – ғылыми-зерттеу жұмысы
2. **ҒЗТҚЖ** – ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар
3. **РҒДИ** – Ресейлік ғылыми дәйексөз алу индексі
4. **ЖАК** – Жоғары аттестаттау комиссиясы
5. **SCOPUS** – ғылыми жарияланымдардың халықаралық реферативтік мәліметтер базасы
6. **WoS (Web of Science)** – ғылыми жарияланымдарды талдауға арналған халықаралық платформа
7. **IF (Impact Factor)** – импакт-фактор, ғылыми журналдардың дәйексөз алу көрсеткіші
8. **DOI (Digital Object Identifier)** – ғылыми жарияланымның цифрлық сәйкестендіргіші
9. **H-индексі (h-index)** – хирш индексі, ғалымның өнімділігі мен дәйексөзінің көрсеткіші

10. ORCID (Open Researcher and Contributor ID) – ғалымның ғылыми жарияланымдарын есепке алу үшін оның халықаралық сәйкестендіргіші

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. "Тұран-Астана" университетінің Ғылым жөніндегі ережесі гуманитарлық және техникалық ғылымдардағы ғылыми-зерттеу қызметінің мақсаттарын, міндеттерін, негізгі бағыттары мен өлшемдерін анықтайды.

1.1.1 Ғылыми-зерттеу қызметінің мақсаттары

Гуманитарлық және техникалық ғылымдардағы іргелі және қолданбалы зерттеулерді ұлттық және халықаралық басымдықтарға сәйкес дамыту.

Халықаралық ынтымақтастық және жарияланымдар арқылы университеттің жаһандық ғылыми кеңістікке интеграциясы.

Инновациялық қызметті және ғылыми әзірлемелерді коммерцияландыруды қолдау.

Оқу үдерісіне ғылыми нәтижелерді енгізу арқылы білім беру сапасын арттыру.

Студенттер мен жас ғалымдарды ғылыми зерттеулерге тарту арқылы кадрлық әлеуетті дамыту.

1.2.2 Ғылыми-зерттеу қызметінің негізгі міндеттері

Гранттық қаржыландыруды тартуға қабілетті бәсекеге қабілетті ғылыми бағыттарды қалыптастыру.

Оқытушылардың, аспиранттар мен студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру.

Гуманитарлық және техникалық ғылымдар тоғысында пәнаралық зерттеулерді дамыту.

Халықаралық ғылыми жобаларға қатысу, рецензияланатын журналдарда (Scopus, WOs) мақалаларды жариялау.

Ғылыми зерттеулер шеңберінде мемлекеттік органдармен, бизнеспен және өнеркәсіппен ынтымақтастықты дамыту.

Ғылыми мектептер құру, конференциялар, семинарлар мен ғылыми байқаулар өткізу.

1.3.3 Ғылыми зерттеулердің негізгі бағыттары

Гуманитарлық ғылымдар

Құқық және мемлекеттік басқару (құқықтық реттеу, цифрландыру, сот практикасы).

Экономика және қаржы (тұрақты даму, бизнестің инновациялық модельдері, финтех).

Әлеуметтік ғылымдар (мәдениеттану, психология, әлеуметтану, медиакоммуникациялар).

Тарих және ұлттық бірегейлік (қазақстандық тарих, этномәдени зерттеулер).

Педагогика және білім беру (оқытудағы цифрлық технологиялар, құзыреттілік тәсіл).

Техникалық ғылымдар

Ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект (Big Data, машиналық оқыту, киберқауіпсіздік).

Инженерия және технологиялар (автоматтандыру, робототехника, энергетика).

Экология және орнықты даму (экотехнологиялар, табиғатты ұтымды пайдалану).

Смарт-қала және урбанистика (зияткерлік жүйелер, көлік технологиялары).

Ғарыштық зерттеулер және аэроғарыштық инженерия (ғылыми орталықтармен серіктестік шеңберінде).

1.4.4 Ғылыми-зерттеу қызметін бағалау критерийлері

Жарияланымдық белсенділігі: Халықаралық индекстелетін журналдардағы (Scopus, WOs, РҒДИ және т.б.) мақалалар саны.

Қаржыландыруды тарту: Гранттық жобаларға қатысу, тартылған қаражат көлемі.
Дәйексөзділігі: Хирш индексі, университет зерттеушілерінің еңбектеріне сілтемелер саны.

Коммерцияландыру: Өзірленген патенттер, технологиялар, өндіріске енгізу.

Халықаралық ынтымақтастық: Бірлескен жобалардың, шетелдік тағылымдамалардың, шетелдік әріптестермен жарияланымдардың саны.

Ғылыми іс-шараларға қатысу: Конференцияларды, дөңгелек үстелдерді, сараптамалық талқылауларды ұйымдастыру және қатысу.

1.2. Құжат жарияланымдық белсенділікке, ғылыми-зерттеу жобаларына қатысуға, сондай-ақ оқу-әдістемелік әдебиеттерді (ОӘҚ) басып шығаруға қойылатын талаптарды реттейді.

Ереже Қазақстан Республикасының заңнамалық және нормативтік актілері, соның ішінде "Ғылым туралы" Заңы, сондай-ақ университеттің ішкі ережелері негізінде әзірленген.

Университеттің ғылыми-зерттеу қызметі гуманитарлық және техникалық ғылымдардағы іргелі және қолданбалы зерттеулерді дамытуға, ғылым мен білімнің интеграциясына, сондай-ақ ғылыми әзірлемелерді коммерцияландыруға бағытталған.

2.ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТТІҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

2.1. Университеттің ғылыми әлеуетін халықаралық стандарттарға сәйкес дамыту. Университеттің ғылыми әлеуеті ғылыми-зерттеу зертханаларын, инновациялық орталықтарды, технопарктер мен ғылыми-зерттеу институттарын қолданумен байланысты. Озық тәжірибелерге сәйкес келетін заманауи аппараттық және бағдарламалық қамтамасыз етудің зерттеу стандарттарын жабдықтау да маңызды зерттеу технологиялары бойынша.

Пәнаралық зерттеулерді жүргізуге, сондай-ақ заманауи ғылыми зерттеулерде өндірістік және іскери құрылымдармен өзара әрекеттесуге жағдай жасау.

2.2. Оқытушылар мен зерттеушілердің жарияланымдық белсенділігіне жәрдемдесу.

Жарияланымдық белсенділікті арттыру мәселесін шешу кезінде маңызды нәтижеге жету үшін бұл болып табылады механизм Scopus, Web of Science және басқа да мойындалған әлемдік ғылыми дәйексөз индекстерінің дерекқорларына кіретін жетекші әлемдік рецензияланатын ғылыми журналдарда жарияланымдарды ынталандыру. Жарияланымдық белсенділік, сөзсіз, қоғаммен байланысты жиілігім ғалымдар мен университет оқытушылары халықаралық ғылыми конференцияларда, симпозиумдарда, семинарларда, мектептерде және басқа да ғылыми іс-шараларда олардың зерттеулері мен дамуын алмасуға ықпал етеді. Білім алушыларды басылымдарға тарту үшін де қажет шетелдік университеттерде, ғылыми орталықтарда және зертханаларда тағылымдамадан өтуге мүмкіндік беретін мәселелерді шешу үшін академиялық ұтқырлық бағдарламаларын әзірлеу. Әсіресе, баспа қызметін ынталандыру үшін

Ғылыми-зерттеу қызметін ынталандыруға, студенттер мен магистранттарды заманауи зерттеулерге тартуға бағытталған жас ғалымдарды қолдаудың ішкі бағдарламаларын құру.

2.3. Гранттық қаржыландыруды тарту және ғылыми жобаларды дамыту.

Гранттық қаржыландыру ғылымды, технологияны және инновацияны дамытуға бағытталған ғылыми зерттеулерді қолдаудың негізгі нысандарының бірі болып табылады. Гранттарды мемлекеттік қорлар, халықаралық ұйымдар, жеке қорлар, университеттер мен корпорациялар береді. Олардың мақсаты – ғылыми зерттеулер мен технологиялық әзірлемелерді ынталандыру, өзекті ғылыми және әлеуметтік мәселелерді шешу, академиялық ортаның дамуына ықпал ету.

Гранттық қаржыландыру мақсатты болып табылады, яғни қаражат тек мәлімделген талаптарға сәйкес келетін ғылыми жобаны жүзеге асыру үшін беріледі. Көп жағдайда грант алу үшін сізге қажет конкурстық іріктеуден өтіңіз, оған өтінім беру, жұмыстың ғылыми

маңыздылығын негіздеу, әдістемелік тәсіл, болжамды нәтижелер және олардың ғылым мен қоғамға қосқан үлесі кіреді.

Гранттар іргелі және қолданбалы зерттеулерді қаржыландыруға мүмкіндік береді, жаңа білімдерді қалыптастыруға, озық технологияларды дамытуға және инновациялық шешімдерді енгізуге ықпал етеді.

Гранттық қаржыландыруды тартатын университеттер мен ғылыми орталықтардың ауқымды ғылыми бағдарламаларды, халықаралық ынтымақтастықты және жарияланымдық белсенділікті жүзеге асыру мүмкіндіктері көбірек.

Гранттар заманауи құрал-жабдықтарды, бағдарламалық қамтамасыз етуді, шығын материалдарын сатып алуға, зертханалық және эксперименттік зерттеулерді қаржыландыруға мүмкіндік береді.

Гранттық жобаларды қаржыландыру ғылыми қызметкерлердің жалақысын төлеуге, жас ғалымдарды, аспиранттар мен студенттерді ғылыми қызметке тартуға, сол арқылы ғылыми мектептердің дамуын ынталандыруға мүмкіндік береді.

Гранттық бағдарламалар көбінесе шетелдік серіктестермен бірлескен зерттеулер жүргізу, тағылымдамадан өту және тәжірибе алмасу мүмкіндіктерін қамтиды, бұл әлемдік ғылыми қоғамдастыққа интеграциялануға ықпал етеді.

Гранттармен қамтамасыз етілген ғылыми зерттеулердің нәтижелері жаңа технологияларды дамытуға, өмір сүру сапасын жақсартуға және қоғамның өзекті мәселелерін шешуге ықпал ете отырып, экономика мен қоғамдық салаға енгізілуі мүмкін.

Осылайша, гранттық қаржыландыруды тарту ғылыми жобалардың тұрақтылығын қамтамасыз ету, ғалымдардың мүмкіндіктерін кеңейту және отандық ғылымның әлемдік ғылыми кеңістікке интеграциялануына ықпал ету арқылы ғылымды дамытуда маңызды рөл атқарады.

2.4 Оқу-әдістемелік қызметті қолдау және сапалы ОӘК құру.

Scopus, Web of Science индекстелетін журналдардағы жарияланымдар.

Жарияланымдарды индекстеу:

Индекстелетін журналдардағы жарияланымдар Scopus, Web of Science, РҒДИ.

Санаттарға бөлу: Scopus және WOs үшін Q1-Q4, Q1 және Q2 журналдарына басымдық беру.

2.4.1. Импакт-фактор:

Журналдың ең аз импакт-факторы (мысалы, төмен емес 1.0 техникалық ғылымдар үшін және 0.5 гуманитарлық ғылымдар үшін).

Жарияланымдардың түрі:

Ғылыми журналдардағы мақалалар, монографиялар, ұжымдық еңбектердегі тараулар.

Халықаралық конференциялар жинақтарына қатысу.

Халықаралық ынтымақтастық:

Шетелдік ғалымдармен бірлескен авторлық жарияланымдар.

Халықаралық конференциялар мен симпозиумдарға қатысу.

Жарияланымдар бойынша басшылық

22 Жарияланымдардың жиілігі

- Оқытушылар мен зерттеушілер халықаралық индекстелетін басылымдарда жылына кемінде 1-2 мақала жариялауы тиіс.

23 Жарияланымдар тілі

- Ұлттық журналдарда жарияланған кезде ағылшын тіліндегі, мүмкін басқа тілдердегі мақалаларға артықшылық беру.

- ҚР БҒСБК талаптарына сәйкестігі, импакт-факторы жоғары журналдарға артықшылық беру.

24 ҚР БҒСБК талаптарына сәйкестігі

- Жарияланымдар ҚР БҒСБК ұсынған ғылыми басылымдар тізіміне енгізілген журналдарда болуы керек.

- 25 Жарияланымдардың тақырыптары
- Мақалалар журналдың тақырыбына және университеттің ғылыми бағытына (гуманитарлық және техникалық ғылымдар) сәйкес болуы тиіс.
- 26 Жарияланымдардың сапасы
- Қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде аннотациялар мен түйінді сөздердің болуы.
  - Түпнұсқалық ғылыми зерттеудің, әдебиеттерге шолудың немесе талдамалық мақаланың мазмұны.
  - Әдістемелік стандарттарды сақтау (мақаланың дұрыс құрылымы, оның ішінде кіріспе, әдістер, нәтижелер, талқылау, қорытындылар).
- 27 Бірегейлігі мен жаңалығы
- Мәтіннің түпнұсқалық деңгейі кемінде 75-80% (плагиатқа қарсы, Turnitin немесе соған ұқсас жүйелер арқылы плагиатқа тексеруді ескере отырып).
  - Өзіндік плагиаттың болмауы (әртүрлі журналдарда бірдей немесе ұқсас мақалалардың жариялануына жол бермеу).
- 28 Жарияланымдардың жиілігі
- Оқытушылар мен зерттеушілер ҚР БҒСБК журналдарында жылына кемінде 1-2 мақала жариялауы тиіс.
- 29 Бірлескен авторлардың ғылыми деңгейі
- Ғылым докторларымен, ғылым кандидаттарымен немесе PhD докторларымен бірлескен авторлық құпталады.
  - Ғылыми жетекшінің қатысуымен магистранттар мен аспиранттардың қатысуы мүмкін.
- 30 Дәйексөздер мен библиография
- Библиографиялық тізімді ресімдеуге қойылатын талаптарды сақтау (журналға байланысты АРА, ГОСТ немесе басқа форматтар).
  - Дәйексөз келтірілген дереккөздердің болуы, жаңа басылымдарға артықшылық беріледі (соңғы 5-7 жыл).
- 31 Рецензиялауға қатысу
- Оқытушылар ҚР БҒСБК журналдарына рецензент ретінде қатыса алады, бұл олардың кәсіби мәртебесін арттырады.

3. ЖАРИЯЛАНЫМДЫҚ БЕЛСЕНДІЛІК КРИТЕРИЙЛЕРІ

3.1 Гранттық қызмет.

Жобалар бойынша жобаларды әзірлеубасым ғылыми бағыттар бойынша:

3.1 Басым ғылыми бағыттар (гуманитарлық және техникалық ғылымдар) бойынша жобаларды жүзеге асыру. Ұлттық және халықаралық трендтерді ескере отырып, гуманитарлық және техникалық ғылымдарды дамыту.

3.2 Ұлттық және халықаралық гранттық бағдарламаларға қатысу (Horizon Europe, Erasmus+, Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағдарламалары).

Гранттық бағдарламаларға қатысу. Horizon Europe, Erasmus+, Қазақстанның мемлекеттік бағдарламалары, жеке қорлардан гранттар тарту.

3.3 Жобалардың нәтижелілігі:

3.4 Зерттеу нәтижелерін жарияланымдар, патенттер, әзірлемелерді енгізу түрінде ұсыну.

3.5 Ғылыми әзірлемелерді білім беру үдерісіне немесе тәжірибеге енгізу.

3.6 Студенттерді, магистранттарды және докторанттарды ғылыми-зерттеу жұмыстарына тарту.

4. Гранттық жобаларды іске асыру бойынша уақытылы есеп беру.

4.2 Ресурстық қамтамасыз ету.

4.3 Ғылыми дерекқорларға және кітапхана ресурстарына қолжетімділікті қамтамасыз ету. Ғылыми дерекқорларға және кітапхана ресурстарына қолжетімділікті

қамтамасыз ету ғылыми зерттеулерді, білім беру үдерісін қолдаудың негізгі элементі болып табылады және университеттер мен ғылыми-зерттеу институттарындағы академиялық қызметтің. Өзекті және жарамды ғылыми жарияланымдарға, кітаптарға, мақалаларға және басқа да білім көздеріне қол жеткізу ғалымдарға, оқытушылар мен студенттерге ақпаратпен тиімді жұмыс істеуге, зерттеулерін дамытуға және нәтижелерін беделді басылымдарда жариялауға мүмкіндік береді.

4.4 Әдістемелік семинарлар мен тренингтер ұйымдастыру.

Әдістемелік семинарлар мен тренингтерді ұйымдастыру – бұл зерттеушілердің, оқытушылардың, студенттердің, магистранттар мен докторанттардың әдістемелік дайындық деңгейін арттыруға бағытталған іс-шаралар жүйесі. Бұл іс-шаралар ғылыми зерттеулер саласындағы кәсіби құзыреттіліктерді дамытуға, жарияланымдарды дайындауға, дерекқорлармен жұмыс істеуге және заманауи талдау әдістерін меңгеруге ықпал етеді.

4.5 Ғылыми бастамаларды қаржылық және әкімшілік қолдау.

Ғылыми бастамаларды қаржылық және әкімшілік қолдау – бұл ғылыми зерттеулерді табысты жүргізу, жобаларды жүзеге асыру, конференцияларға қатысу, жарияланымдарды дайындау және гранттық қаржыландыруды тарту үшін қажетті ресурстарды қамтамасыз етуге бағытталған іс-шаралар кешені.

5. ЗЕРТТЕУ ЖОБАЛАРЫН ЖҮРГІЗУ

5.1 Басым ғылыми бағыттар (гуманитарлық және техникалық ғылымдар) бойынша жобаларды іске асыру. Ұлттық және халықаралық трендтерді ескере отырып, гуманитарлық және техникалық ғылымдарды дамыту.

5.2 Ұлттық және халықаралық гранттық бағдарламаларға қатысу (Horizon Europe, Erasmus+, ҚР мемлекеттік бағдарламалары).

5.3 Гранттық бағдарламаларға қатысу:

5.4 Horizon Europe, Erasmus+, Қазақстанның мемлекеттік бағдарламалары, жеке қорлардан гранттар тарту.

5.6 Жобалардың нәтижелілігі:

5.7 Зерттеу нәтижелерін жарияланымдар, патенттер, әзірлемелерді енгізу түрінде ұсыну.

5.8 Ғылыми әзірлемелерді білім беру үдерісіне немесе тәжірибеге енгізу.

5.9 Тарту студенттердің, магистранттардың және докторанттардың зерттеу қызметіне қарай.

6. Студенттердің белсенділігі:

6.1 Студенттер мен магистранттарды ғылыми жобаларға қатысуға тарту.

6.2 Студенттік ғылыми үйірмелерді ұйымдастыру, ғылыми бастамаларды қолдау.

Ғылыми есептерді уақтылы ұсыну, нәтижелерді ашық қолжетімділікте жариялау (мүмкіндігінше).

Ғылыми дерекқорларға, зертханаларға, жабдықтарға қолжетімділікті қамтамасыз ету.

Ғылыми іс-шараларға (конференцияларға, семинарларға, тағылымдамаларға) қатысуды қолдау.

6. ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ӘДЕБИЕТТЕР (ОӘЛ)

6.1 Білім беру бағдарламаларына сәйкес оқулықтарды, оқу құралдарын, әдістемелік құралдарды әзірлеу.

6.2 ОӘК-ні университеттің ғылыми кеңесімен келісу және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің мөрін алу.

7. РЕСУРСТЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

7.1. Ғылыми дерекқорларға, зертханаларға, кітапхана ресурстарына қолжетімділікті қамтамасыз ету.

7.2. Оқытушылардың біліктілігін арттыру мақсатында семинарлар, тренингтер және білім беру іс-шараларын ұйымдастыру.

8. ЖАРИЯЛАНЫМДАРҒА АРНАЛҒАН КРИТЕРИЙЛЕР SCOPUS, WEB OF SCIENCE, YML

1. Жарияланымдарды индекстеу:

Scopus, Web of Science, РҒДИ индекстелетін журналдардағы жарияланымдар.

Санаттарға бөлу: Scopus және WOs үшін Q1-Q4, Q1 және Q2 журналдарына басымдық беру.

2. Импакт-фактор:

Журналдың минималды импакт-факторы (мысалы, инженерлік ғылымдар үшін 1.0-ден, гуманитарлық ғылымдар үшін 0.5-тен төмен емес).

3. Жарияланымдардың түрі:

Ғылыми журналдардағы мақалалар, монографиялар, ұжымдық еңбектердегі тараулар.

Халықаралық конференциялар жинақтарына қатысу.

4. Халықаралық ынтымақтастық:

Шетелдік ғалымдармен бірлескен авторлық жарияланымдар.

Халықаралық конференциялар мен симпозиумдарға қатысу.

5. Жарияланымдардың жиілігі:

Оқытушылар мен зерттеушілер халықаралық индекстелетін басылымдарда жылына кемінде 1-2 мақала жариялауы керек.

Жарияланымдар тілі:

Ұлттық журналдарда жарияланған кезде ағылшын тіліндегі мақалаларға, мүмкін басқа тілдерге артықшылық беру.

ҚР БҒСБК-дегі жарияланымдық белсенділіктің критерийлері:

1. ҚР БҒСБК талаптарына сәйкестігі:

• Жарияланымдар ҚР БҒСБК ұсынған ғылыми басылымдар тізіміне енгізілген журналдарда болуы керек.

• Мақалалар журналдың тақырыбына және университеттің ғылыми бағытына (гуманитарлық және техникалық ғылымдар) сәйкес болуы тиіс.

2. Жарияланымдардың сапасы:

• Қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде аннотациялар мен түйінді сөздердің болуы.

• Түпнұсқалық ғылыми зерттеудің, әдебиеттерге шолудың немесе талдамалық мақаланың мазмұны.

• Әдістемелік стандарттарды сақтау (мақаланың дұрыс құрылымы, оның ішінде кіріспе, әдістер, нәтижелер, талқылау, қорытындылар).

3. Бірегейлігі мен жаңалығы:

• Мәтіннің түпнұсқалық деңгейі кемінде 75-80% (плагиатқа қарсы, Turnitin немесе соған ұқсас жүйелер арқылы плагиатқа тексеруді ескере отырып).

• Өзіндік плагиаттың болмауы (әртүрлі журналдарда бірдей немесе ұқсас мақалалардың жариялануына жол бермеу).

4. Жарияланымдардың жиілігі:

• Оқытушылар мен зерттеушілер ҚР БҒСБК журналдарында жылына кемінде 1-2 мақала жариялауы тиіс.

5. Бірлескен авторлардың ғылыми деңгейі:

• Ғылым докторларымен, ғылым кандидаттарымен немесе PhD докторларымен бірлескен авторлық құпталады.

• Магистранттар мен аспиранттар ғылыми жетекшінің қатысуымен қатыса алады.

6. Дәйексөз алу және библиография:

- Библиографиялық тізімді ресімдеуге қойылатын талаптарды сақтау (журналға байланысты АРА, ГОСТ немесе басқа форматтар).

- Дәйексөз келтірілген дереккөздердің болуы, жаңа басылымдарға артықшылық беріледі (соңғы 5-7 жыл).

7. Рецензиялауға қатысу:

- Оқытушылар ҚР БҒСБК журналдарына рецензент ретінде қатыса алады, бұл олардың кәсіби мәртебесін арттырады.

Оқу-әдістемелік әдебиеттерді (ОӘК) жариялауға арналған критерийлер:

1. Оқу-әдістемелік басылымдардың түрлері:

Оқулықтар: Білім беру бағдарламаларына сәйкес оқулықтарды басып шығаруды қолдау.

Оқу құралдары: Студенттерге арналған практикалық және теориялық оқу құралдарын әзірлеу.

Әдістемелік ұсынымдар: Оқу үдерісін ұйымдастыру бойынша оқытушыларға арналған оқу құралдары.

Жұмыс дәптерлері мен практикумдар: Студенттердің өзіндік жұмыстарына арналған оқу материалдары.

2. Мазмұны мен құрылымы:

Университеттің мемлекеттік білім беру стандарттары мен оқу жоспарларына сәйкестігі.

Айқын құрылымның болуы:

Кіріспе, курстың мақсаттары мен міндеттері.

Негізгі бөлім теориялық материалдармен және практикалық тапсырмалармен.

Бақылау сұрақтары, тесттер, өзін-өзі тексеруге арналған тапсырмалар.

Пайдаланылған әдебиеттер мен ресурстар тізімі.

3. Әдістемелік материалдың сапасы:

Студенттердің әртүрлі дайындық деңгейлерін түсінуі үшін материалдың қолжетімділігін қамтамасыз ету.

Заманауи педагогикалық әдістемелерді қолдану (кейс-әдістер, жобалық оқыту, тәжірибеге бағдарланған тәсіл).

Интерактивті элементтерді қосу: тапсырмалар, тесттер, тәжірибелік мысалдар.

4. Ресімдеу және техникалық талаптар:

Оқу-әдістемелік әдебиеттерді ресімдеу жөніндегі талаптарға сәйкестігі:

Қаріп, пішімдеу, баяндау стилі.

Иллюстрациялардың, сызбалардың, кестелердің болуы (қажет болған жағдайда).

Қашықтықтан оқыту жүйелеріне (LMS, Moodle) интеграциялау үшін электронды форматтағы басылымды дайындау.

5. Сараптама және бекіту:

Университеттің кафедрасында немесе оқу-әдістемелік бөлімінде ішкі сараптамадан өту.

Университеттің ғылыми кеңесімен немесе әдістемелік комиссиямен келісу.

Қажет болған жағдайда — мөртаңба алу ("Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі ұсынған").

6. Жарияланымдардың жиілігі:

Оқытушылар үшін екі жылда кемінде бір оқу-әдістемелік басылымды әзірлеу және басып шығару.

Білім беру бағдарламаларындағы өзгерістер мен ғылыми жетістіктерді ескере отырып, ОӘЖ жаңарту.

7. Оқу үрдісінде қолдану:

Әзірленген ОӘЖ пәндердің оқу жоспарлары мен бағдарламаларына енгізу.

Оқытушыларға жаңа әдістемелік материалдарды қолдану бойынша шеберлік сыныптарын немесе семинарлар ұйымдастыру.

Зерттеу жобаларына арналған критерийлер:

1. Зерттеулердің басым бағыттары:

Ұлттық және халықаралық трендтерді ескере отырып, гуманитарлық және техникалық ғылымдарды дамыту.

2. Гранттық бағдарламаларға қатысу:

Horizon Europe, Erasmus+, Қазақстанның мемлекеттік бағдарламалары, жеке қорлардан гранттар тарту.

3. Жобалардың нәтижелілігі:

Зерттеу нәтижелерін жарияланымдар, патенттер, әзірлемелерді енгізу түрінде ұсыну.

Ғылыми әзірлемелерді білім беру үдерісіне немесе тәжірибеге енгізу.

4. Студенттердің белсенділігі:

Студенттер мен магистранттарды ғылыми жобаларға қатысуға тарту.

Студенттік ғылыми үйірмелерді ұйымдастыру, ғылыми бастамаларды қолдау.

5. Есептілік:

Ғылыми есептерді уақтылы ұсыну, нәтижелерді ашық қолжетімділікте жариялау (мүмкіндігінше).

6. Ресурстық қолдау:

Ғылыми дерекқорларға, зертханаларға, жабдықтарға қолжетімділікті қамтамасыз ету.

Ғылыми іс-шараларға (конференцияларға, семинарларға, тағылымдамаларға) қатысуды қолдау.

9. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

9.1. Осы Ереже "Тұран-Астана" университетінің ғылыми кеңесі бекіткен сәттен бастап күшіне енеді.

9.2. Ережеге өзгерістер мен толықтырулар университеттің кафедралары мен құрылымдық бөлімшелерінің ұсыныстары негізінде белгіленген тәртіппен қабылданады.